

Järjestämislaki, 11 luku: Henkilöasiakkaalle myönnettävät tuet ja korvaukset, Starttiraha, Kustannusten korvaukset ja kulukorvaukset

Sisällys

1 Starttiraha	1
1.1 Yleistä.....	1
1.1.1 Yrittäjyyden arviointi.....	2
1.2 Starttirahan myöntämisen edellytykset.....	3
1.3 Starttirahan myöntämisen esteet	4
1.3.1 Starttirahan hakijan toimeentulo on turvattu ilman starttirahaa	4
1.3.2 Kilpailun vääristyminen	4
1.3.3 Päätoiminen yritystoiminta aloitettu ennen hakemuksen saapumista	5
1.3.4 Maksuvelvollisuuksien laiminlyönti	6
1.4 Starttirahan määrä ja maksaminen.....	7
1.5 Starttirahan kesto	8

1 Starttiraha

1.1 Yleistä

Lain työvoimapalvelujen järjestämisestä (Järjestämislaki) 99 §:n mukaan työvoimaviranomainen voi myöntää starttirahaa henkilöasiakkaalle, joka aloittaa työttömyysturvalaissa tarkoitetun päätoimisen yritystoiminnan. Henkilöasiakkaalla ei ole subjektiivista oikeutta starttirahaan, vaan työvoimaviranomainen harkitsee starttirahan myöntämisen edellytykset ja tarkoituksenmukaisuuden. Starttirahaa voidaan myöntää yrittäjäksi ryhtyvälle henkilöasiakkaalle, sekä henkilöasiakkaalle, joka laajentaa aiemmin sivutoimisena harjoittamansa yritystoiminnan päätoimiseksi. Starttirahan tarkoituksena on turvata yrittäjän toimeentuloa yritystoiminnan käynnistämisen ja vakiinnuttamisen aikana. Starttiraha myönnetään de minimis -tukena.

Starttirahaa voidaan myöntää myös aiemmin yrittäjinä toimineille henkilöille. Jos aiottu yritystoiminta on samankaltaista kuin aiemmin harjoitettu toiminta, työvoimaviranomaisen tulee harkita, onko starttirahan myöntäminen toiminnan uudelleen aloittamiseen tarkoituksenmukaista. Starttirahaa on mahdollista myöntää myös uudelle toimialalle

siirryttäessä, jos aiempi yritystoiminta on ollut sivutoimista ja starttirahan myöntäminen arvioidaan tarkoituksenmukaiseksi.

Valtion talousarviosta myönnetään avustuksia Suomessa rekisteröidyille yhteisöille (yritykset, yhdistykset) tai säätiöille, ellei säännöksistä tai avustusjärjestelmän tarkoituksesta käy nimenomaan ilmi, että avustuksia voidaan myöntää myös ulkomailla rekisteröidyille yhteisöille tai säätiöille. Koska starttirahan osalta ei ole tehty poikkeusta em. pääsääntöön, starttirahaa myönnetään ainoastaan Suomessa rekisteröidylle työnantajalle. Starttirahaa voidaan myöntää myös ulkomaalaiselle, joka oleskelee Suomessa laillisesti ja jolla on elinkeinotoiminnan harjoittamiseen tarvittavat luvat.

1.1.1 Yrittäjyyden arviointi

Starttirahaa voidaan myöntää mitä tahansa yritysmuotoa käyttävälle yrittäjälle, kunhan yritystoiminta on päätoimista. Starttirahaa voidaan myöntää myös samaan yritykseen useammalle henkilölle, jolla on määräämisvalta yrityksessä.

Arvioitaessa sitä, onko henkilö yrittäjä ja onko hänellä määräämisvalta yrityksessä, voidaan soveltaa työttömyysturvalain (TTL) 1 luvun 6 §:ssä ilmeneviä periaatteita. TTL 1 luvun 6 §:n mukaan yrittäjäksi katsotaan yrittäjän eläkelain 3 §:ssä tai maatalousyrittäjän eläkelain 3–5 §:ssä tarkoitettu henkilö.

Yrittäjäksi katsotaan myös yrityksen osaomistaja. Osaomistajana pidetään TTL:ia sovellettaessa henkilöä 1) joka työskentelee johtavassa asemassa osakeyhtiössä, jossa hänellä itsellään on vähintään 15 prosenttia tai hänen perheenjäsenillään tai hänellä yhdessä perheenjäsentensä kanssa on vähintään 30 prosenttia osakepääomasta tai osakkeiden tuottamasta äänimäärästä tai muutoin vastaava määräämisvalta; tai 2) joka työskentelee osakeyhtiössä, jossa hänellä itsellään tai hänen perheenjäsenillään tai hänellä yhdessä perheenjäsentensä kanssa on vähintään puolet osakepääomasta tai osakkeiden tuottamasta äänimäärästä tai muutoin vastaava määräämisvalta; tai 3) joka edellä 1 tai 2 kohdassa säädetyllä tavalla työskentelee muussa yrityksessä tai yhteisössä, jossa hänellä tai hänen perheenjäsenillään tai hänellä yhdessä perheenjäsentensä kanssa katsotaan olevan mainituissa kohdissa sanottua vastaava määräämisvalta.

Omistusosuutta laskettaessa otetaan huomioon myös välillinen toisten yritysten ja yhteisöjen kautta tapahtuva omistaminen, jos henkilö tai hänen perheenjäsenensä tai henkilö yhdessä perheenjäsentensä kanssa omistaa väliyhteisöstä vähintään puolet tai heillä on vastaava määräämisvalta.

Henkilön katsotaan olevan johtavassa asemassa yrityksessä, jos hän on osakeyhtiön toimitusjohtaja tai hallituksen jäsen tai jos hän osakeyhtiössä tai muussa yrityksessä tai yhteisössä on vastaavassa asemassa. TTL:n esitöissä (HE 115/2002 vp) todetaan, että hallituksen varajäsen on johtavassa asemassa vain, jos hän osallistuu hallituksen kokouksiin niin usein, että hänellä katsotaan käytännössä olevan samanlainen päätöksentekovalta

yrittäjän asioissa kuin varsinaisella jäsenelläkin. Pelkän nimenkirjoitusoikeuden perusteella henkilöä ei voida pitää johtavassa asemassa olevana. Johtavan aseman määritelmä ei ole tyhjentävä.

Perheenjäseneksi katsotaan yrityksessä työskentelevän henkilön puoliso ja henkilö, joka on yrityksessä työskentelevälle henkilölle sukua suoraan ylenevässä tai alenevassa polvessa ja asuu henkilön kanssa samassa taloudessa. Yrittäjäksi katsominen edellyttää, että henkilö työskentelee yrityksessä.

Pelkkä omistaminen tai määräysvalta ei siis oikeuta pitämään henkilöä yrittäjänä. Starttirahan myöntäminen ja maksaminen edellyttävät päätoimista yrityksessä työskentelyä. Luonteeltaan päätoimisella yritystoiminnalla tarkoitetaan yritystoimintaa, joka edellyttää yrittäjältä kokoaikaista työtä vastaavan työpanoksen. Myös päätoimisuutta arvioidaan TTL:n säännösten mukaisesti.

TTL:n 2 luvun 5 a §:n 1 momentin mukaan työnhakijan oikeuteen saada työttömyysetuutta ei neljän kuukauden ajan toiminnan aloittamisesta sovelleta, mitä 5 §:n 1 momentissa säädetään yli kaksi viikkoa kestävästä työllistymisestä yrittäjänä ja omassa työssä, kun yritystoiminta on aloitettu työttömänä ollessa. Jos yritystoimintaa pidetään neljän kuukauden jälkeen sivutoimisena, henkilö voi saada starttirahaa yritystoiminnan laajentamiseen päätoimiseksi. Jos työnhakija haluaa hakea starttirahaa jo ennen tätä, tulee työvoimaviranomaisen arvioida aloitetun yritystoiminnan pää- tai sivutoimisuus starttirahaa varten.

1.2 Starttirahan myöntämisen edellytykset

Järjestämislain 100 §:n 1 momentin mukaan starttirahan myöntäminen edellyttää, että työvoimaviranomainen arvioi hakijalla olevan riittävät valmiudet yritystoimintaan, tai hakija hankkii ne. Lisäksi yritystoiminnalla on oltava työvoimaviranomaisen arvion mukaan edellytykset jatkuvaan kannattavaan toimintaan.

Työvoimaviranomainen voi valmiuksia arvioitaessa kiinnittää huomiota hakijan ammatilliseen osaamiseen sekä valmiuteen toimia yrittäjänä. Jos valmiuksia ei vielä ole, hakija voi sitoutua hankkimaan ne esimerkiksi työvoimakoulutuksena.

Jatkuvan kannattavan toiminnan edellytyksiä tarkasteltaessa voidaan kiinnittää huomiota muun muassa liiketoimintasuunnitelmaan, kannattavuuslaskelmiin, tulossennusteisiin ja riskeihin. Starttirahan jatkopäätösten osalta voidaan käyttää apuna myös esimerkiksi kirjanpitäjältä ja/tai verottajalta saatuja tietoja, kuten yrityksen tulos- ja taselaskelmaa sekä tilinpäätöstä.

Työvoimaviranomainen voi lisäksi 100 §:n 2 momentin mukaan asettaa starttirahapäätöksessä hakijalle tarpeellisia ehtoja. Näitä voivat olla esimerkiksi:

- yritystoiminnan edellyttämän rahoituksen järjestäminen, kuten lainalupa

- elinkeinon harjoittamiseen tarvittavien lupien saaminen
- maksusuunnitelman tai yksityisen velkajärjestelyn maksuohjelman noudattaminen
- yritystoiminnassa tarvittavan koulutuksen tai kielitaidon hankkiminen

1.3 Starttirahan myöntämisen esteet

1.3.1 Starttirahan hakijan toimeentulo on turvattu ilman starttirahaa

Järjestämislain 100 §:n 3 momentissa säädetään starttirahan myöntämisen esteistä. Sen 1 kohdan mukaan starttirahaa ei myönnetä, jos työvoimaviranomaisen arvion mukaan yritystoiminta turvaa starttirahan hakijan kohtuullisen toimeentulon tai starttirahan hakijan toimeentulo on turvattu muulla tavalla päätoimisen yritystoiminnan käynnistämisen- ja vakiinnuttamisvaiheessa. Starttirahaa ei ole perusteltua myöntää, jos yritystoiminta on luonteeltaan sellaista, että siitä voidaan arvioida saatavan välittömästi tuloja, ja yritystoiminnan voidaan arvioida turvaavan yrittäjäksi ryhtyvän toimeentulon. Arvioinnissa voidaan ottaa huomioon myös esimerkiksi yritystoiminnan aloittamisen edellyttämät investoinnit ja yritystoiminnan käynnistämiseen tarvittava vieras pääoma sekä se, tulevatko tai kohdentuvatko yritystoiminnan tulot vasta viiveellä starttirahan hakijalle.

Starttiraha on luonteeltaan toimeentuloa turvaava etuus. Siksi myöntäminen ei ole tarkoituksenmukaista tilanteissa, joissa starttirahan hakijalla on jokin muu toimeentuloaan turvaava tulo, vaikka yritystoiminta itsessään ei toimeentuloa vielä turvaisi. Starttirahan hakijan toimeentulo katsottaisiin turvatuksi, jos hakija saa tuloa tai etuutta siten, että starttirahaa ei Järjestämislain 101 § huomioon ottaen jäisi starttirahakauden aikana lainkaan maksettavaksi. Esimerkiksi omaishoidontuki ei esittäisi starttirahan myöntämistä, jos sen määrä on alle starttirahan määrän.

1.3.2 Kilpailun vääristyminen

Järjestämislain 100 §:n 3 momentin 2 kohdan mukaan starttirahaa ei myönnetä, jos starttirahan arvioidaan vääristävän vähäistä enemmän samoja tuotteita tai palveluja tarjoavien välistä kilpailua. Kilpailun vääristymää arvioitaessa kiinnitetään erityistä huomiota toimialan kilpailutilanteeseen ja sen kehitysnäkymiin alueella, johon yritys aiotaan perustaa starttirahalla. Jos esimerkiksi alueella on kysyntänäkymiin nähden paljon saman alan yrityksiä, tai starttirahapäätöstä tehtäessä arvioidaan, että starttirahayritys saisi vähäistä enemmän kilpailuetua verrattuna muihin samoja tuotteita tai palveluja tarjoaviin toimijoihin nähden, ei starttirahaa voida myöntää. Vähäinen kilpailun vääristyminen ei ole este starttirahan myöntämiselle.

Jos starttirahaa myönnetään samaan yritykseen useammalle yrittäjäasemassa olevalle, työvoimaviranomaisen on kiinnitettävä huomiota siihen, ettei tuen yhteismäärä vääristä kilpailua.

1.3.3 Päätoiminen yritystoiminta aloitettu ennen hakemuksen saapumista

Järjestämislain 100 §:n 3 momentin 3 kohdan mukaan starttirahaa ei myönnetä, jos starttirahan hakija on aloittanut päätoimisen yritystoiminnan tai laajentanut sivutoimisena harjoittamansa yritystoiminnan päätoimiseksi ennen kuin hakemus on saapunut työvoimaviranomaiselle. Jatkojakson voi kuitenkin myöntää siitä huolimatta, että päätoiminen yritystoiminta on aloitettu tai sivutoiminen yritystoiminta laajennettu päätoimiseksi.

Hakemuksen saapumisen osalta noudatetaan hallintolain (434/2003) ja sähköisestä asioinnista viranomaistoiminnassa annetun lain (13/2003) säännöksiä. Hallintolain 18 §:n mukaan asiakirjan katsotaan saapuneen viranomaiseen sinä päivänä, jona asiakirja on annettu viranomaiselle. Postitse lähetetyn asiakirjan saapumispäiväksi katsotaan myös se päivä, jona lähetys on saapunut viranomaisen postilokeroon tai viranomaiselle on toimitettu ilmoitus lähetyksen saapumisesta postiyritykseen. Sähköisestä asioinnista viranomaistoiminnassa annetun lain 10 §:n mukaan sähköinen viesti katsotaan saapuneeksi viranomaiselle silloin, kun se on viranomaisen käytettävissä vastaanottolaitteessa tai tietojärjestelmässä siten, että viestiä voidaan käsitellä.

Yritystoiminnan aloittamista arvioidaan TTL 2 luvun 5 §:n mukaisesti. Yritystoiminta katsotaan aloitetuksi, ellei muuhun arvioon ole aihetta, kun yritys on:

- aloittanut varsinaisen tuotannollisen tai taloudellisen toiminnan;
- merkitty arvonlisäverovelvollisten rekisteriin;
- merkitty ennakoperintärekisteriin; tai
- merkitty verohallinnon työnantajarekisteriin.

Lähtökohtaisesti yritystoiminta katsotaan siis aloitetuksi varsinaisen tuotannollisen tai taloudellisen toiminnan aloittamisesta. Käytännössä tämä perustuu henkilön omaan ilmoitukseen yritystoiminnan aloittamisen ajankohdasta. Rekisterimerkintöihin perustuvasta aloittamisajankohdasta voidaan poiketa, jos muuhun arvioon on aihetta, esimerkiksi henkilön tuotannollisen tai taloudellisen toiminnan aloittamisen ajankohdasta esittämän selvityksen perusteella. Kaupparekisteriin merkitsemisellä ei ole merkitystä arvioitaessa yritystoiminnan aloitusajankohtaa määriteltäessä. Markkinoinnin aloittamista pidetään yleensä taloudellisen tai tuotannollisen toiminnan aloittamisena.

Jos yritystoiminnan aloittamiseen liittyy poikkeuksellisen työllistäviä työvaiheita, yritystoiminta voidaan katsoa aloitetuksi jo ennen varsinaisen taloudellisen tai tuotannollisen toiminnan aloittamista. Tällainen työllistävä työvaihe voi olla esimerkiksi toimitilojen remontointi, jonka yrittäjä suorittaa itse. Jos starttirahaa hakeva henkilö on tehnyt yhtiön tai toiminimen rekisteröinnin lisäksi ainoastaan vähäisiä yritystoiminnan valmisteluun liittyviä toimenpiteitä, kuten esimerkiksi toimitilojen hankinta, yritystukien hakeminen tai yritystoiminnan aloittamiseen liittyvä markkinaselvitys, katsotaan yritystoiminnan alkavan vasta taloudellisen tai tuotannollisen toiminnan käynnistyessä. Edellä mainitut seikat eivät kuitenkaan osoita yksinään yritystoiminnan aloittamista.

Joissakin tilanteissa starttirahaa voi olla tarkoituksenmukaista myöntää jo aiemmin aloitettuun yritystoimintaan. Tällainen tilanne on esimerkiksi silloin, kun sivutoimisesti harjoitettu yritystoiminta laajennetaan päätoimiseksi. Tällöin starttirahan myöntäminen edellyttää, että hakemus starttirahasta on saapunut työvoimaviranomaiselle ennen toiminnan laajentamista päätoimiseksi. Starttirahan myöntäminen voi olla tarkoituksenmukaista myös tilanteessa, jossa jo aiemmin käynnistynyt yritystoiminta on kuitenkin yrittäjäksi ryhtyvälle uutta; tällainen on esimerkiksi sukupolven- tai omistajanvaihdostilanne. Arvioinnissa on kiinnitettävä hakijakohtaisesti huomiota siihen, ettei starttirahaa hakeva henkilöasiakas ole ollut yrityksessä aiemmin yrittäjääsemassa. Näissä tilanteissa starttirahan myöntämistä puoltavia seikkoja voivat olla muun muassa:

- yritystoimintaa kehitetään samanaikaisesti sukupolven- tai omistajanvaihdoksessa,
- uusia työntekijöitä palkataan yritykseen sukupolven- tai omistajavaihdoksen toteuttamisen jälkeen,
- sukupolven- tai omistajanvaihdoksella katsotaan olevan merkitystä yrityksen olemassa olevien työpaikkojen säilymisen kannalta

1.3.4 Maksuvelvollisuuksien laiminlyönti

Järjestämislain 100 §:n 3 momentin 4 kohdan mukaan starttirahaa ei myönnetä, jos starttirahan hakija tai yritys, jossa starttirahan hakija aloittaa yrittäjänä, on olennaisesti laiminlyönyt velvollisuuksiaan suorittaa veroja tai lakisääteisiä maksuja tai starttirahan hakijalla tai yrityksellä on olennaisia yksityisoikeudellisia maksuhäiriöitä, jollei työvoimaviranomainen erityisestä syystä pidä tuen myöntämistä tarkoituksenmukaisena.

Starttirahaa hakevan henkilöasiakkaan taloudellista tilannetta tarkastellaan erityisesti aiotun yritystoiminnan jatkuvan kannattavan toiminnan edellytysten kautta. Tarkastelussa otetaan huomioon starttirahaa hakevan henkilöasiakkaan omat ja hänen mahdollisessa aiemmassa yritystoiminnassaan tapahtuneet verojen ja lakisääteisten maksujen laiminlyönnit sekä yksityisoikeudelliset maksuhäiriöt. Starttirahan hakijan velvoitteisiin liittyvien laiminlyöntien lisäksi otetaan huomioon myös kyseessä olevan yrityksen laiminlyönnit. Yrityksen laiminlyönnit huomioidaan myös silloin, kun sivutoimisesti harjoitettu yritystoiminta laajennetaan päätoimiseksi.

Vähäiset suorittamatta jääneet verot tai lakisääteiset maksut taikka yksityisoikeudelliset maksuhäiriöt eivät ole este starttirahan myöntämiselle, vaan laiminlyöntien tulee olla olennaisia. Tällöinkin työvoimaviranomainen voi harkintansa mukaan myöntää starttirahaa, jos tuen myöntämistä pidetään erityisistä syistä tarkoituksenmukaisena. Arvioinnissa otetaan huomioon maksamatta jääneiden verojen tai lakisääteisten maksujen tai yksityisoikeudellisten maksuhäiriöiden suuruuden lisäksi maksuhäiriöihin johtaneet seikat ja takaisinmaksusta mahdollisesti tehty maksusuunnitelma. Näitä seikkoja arvioidaan suhteessa aiotun yritystoiminnan kannattavuuteen ja yrittäjäksi aikovan henkilön valmiuksiin toimia yrittäjänä. Esimerkiksi aiempaan yritystoimintaan liittyvät verojen tai lakisääteisten maksujen vähäistä suuremmat laiminlyönnit eivät automaattisesti ole este starttirahan myöntämiselle, jos aiempi yritystoiminta on päättynyt kannattamattomana markkinatilanteen äkillisestä muutoksesta tai muusta vastaavasta yrittäjästä riippumattomasta syystä johtuen ja takaisinmaksusta on tehty maksusuunnitelma.

Työvoimaviranomaisen tulisi asettaa starttirahan maksamisen ehdoksi maksusuunnitelman noudattaminen. Jos starttirahan saaja jättää noudattamatta maksusuunnitelmaa, tukea ei makseta, kun myöntämispäätöksessä on asetettu maksusuunnitelman noudattamista koskeva ehto. Sama periaate koskee yksityisoikeudellisia maksuhäiriöitä ja vahvistettua yksityishenkilön velkajärjestelyä.

1.4 Starttirahan määrä ja maksaminen

Starttirahan määrästä säädetään Järjestämislain 101 §:ssä. Starttirahan määrä on työttömyysturvalain 6 luvun 1 §:n 1 momentissa tarkoitetun peruspäivärahan suuruinen. Starttirahaa maksetaan viideltä päiväältä kalenteriviikossa.

Jos starttirahan saajalla on starttirahakauden aikana yritystoimintaan liittymättömiä tuloja tai hänen palkkakustannuksiinsa on myönnetty muuta julkista tukea, tulojen määrä vähennetään starttirahan määrästä. Yritystoimintaan liittymättömästä työstä saatu palkka tai korvaus, starttirahan saajan palkkakustannuksiin maksettu muu tuki tai starttirahan saajan saamat muut tulot tai etuudet eivät siis estäisi starttirahan saamista kokonaan, vaan muut tulot vähennetään starttirahan maksimimäärästä, ja starttirahaa maksetaan jäljelle jäävä erotus.

Tuloina ei kuitenkaan oteta huomioon työttömyysturvalain 4 luvun 7 §:ssä tarkoitettuja etuoikeutettuja tuloja, joita ovat:

- perhe-eläkkeet
- vammaisetuuksista annetun lain (570/2007) mukainen eläkettä saavan hoitotuki

- työtapaturma- ja ammattitautilain (459/2015) ja maatalousyrittäjän työtapaturma- ja ammattitautilain (873/2015) mukainen haittaraha
- sotilasvammalain (404/1948) mukainen elinkorko ja täydennyskorko
- vammaisetuuksista annetun lain (570/2007) mukainen vammaistuki
- eläkkeensaajan asumistuesta annetun lain (571/2007) ja yleisestä asumistuesta annetun lain (938/2014) mukainen asumistuki
- lapsilisälain (796/1992) mukainen lapsilisä
- toimeentulotuesta annetun lain (1412/1997) mukainen toimeentulotuki
- sotilasavustuslain (781/1993) mukainen sotilasavustus
- työtapaturma- ja ammattitautilain, maatalousyrittäjän työtapaturma- ja ammattitautilain sekä sotilasvammalain mukaiset kustannusten korvaukset
- työeläkelakien mukainen osittainen varhennettu vanhuuseläke
- liikkuvuusavustuksena maksettava työttömyysetuus

Julkisista työvoimapalveluista annetun valtioneuvoston asetuksen (VnA 385/2024) 20 §:ssä säädetään starttirahan maksatushakemuksesta ja maksamisesta. Maksatushakemus on toimitettava starttirahan myöntäneelle työvoimaviranomaiselle kahden kuukauden sisällä maksatusjakson päättymisestä. Starttiraha maksetaan jälkikäteen kuukausittain.

1.5 Starttirahan kesto

Starttirahan kestosta säädetään Järjestämislain 101 §:ssä. Starttiraha myönnetään kuudeksi kuukaudeksi, ja sille voidaan myöntää jatkoa enintään kuusi kuukautta. Näin ollen starttirahan enimmäiskesto on 12 kuukautta. Jatkojakso tulisi harkita kestoaltaan tarkoituksenmukaiseksi ja myöntää yhdellä kertaa. Hallituksen esityksen (HE 207/2022 vp) mukaan jatkohakemus tulisi jättää työvoimaviranomaiselle ennen edellisen jakson päättymistä.

Jos starttirahalla yrittäjäksi ryhtynyt jättää starttirahan jatkohakemuksen, työvoimaviranomainen voi arvioida jatkojakson tarvetta ja mahdollista kestoa esimerkiksi seuraavista näkökulmista:

- onko yritystoiminta käynnistynyt aiemman jakson aikana suunnitellusti, esimerkiksi suhteessa esitettyyn liiketoimintasuunnitelmaan ja
- turvaako yritystoiminnasta saatu tuotto jo tässä vaiheessa yrittäjän toimeentulon riittävästi.

12 kuukauden enimmäiskesto ei lueta aikaa, jonka yritystoiminta on keskeytyneenä perustellusta syystä. Tällaisia perusteltuja syitä ovat esimerkiksi yrittäjän vanhempainvapaa tai pitkäkestoinen sairausloma, jolloin yritystoiminta on kokonaan keskeytyneenä. Perusteltu syy olisi myös esimerkiksi viranomais määräyksen vuoksi tilapäisesti estynyt yritystoiminta.

